

Datová suverenita v EU: Může k ní pomoci sekundární software?

10.12.2025 - | Phoenix Communication

V celé Evropě dochází ke změně ve správě digitální infrastruktury. Optimismus rané éry cloudu, založený na představě, že vše přejde do velkých globálních veřejných cloudů, ustupuje vyváženějšímu modelu postavenému na suverenitě. Vlády, firmy i veřejné instituce proto čím dál častěji řeší, kde se jejich data nacházejí, kdo kontroluje infrastrukturu a jak jsou spravována dlouhodobá práva k softwaru.

Tento posun odpovídá plánu Evropské komise popsáným v Cloud Sovereignty Framework. Tlak na náklady, legislativní povinnosti, obavy z cizích jurisdikcí i geopolitická realita vedou organizace k tomu, aby znovu získaly kontrolu nad daty, infrastrukturou a strategickou autonomií. Výsledkem je obnovený zájem o lokální prostředí, soukromé cloudy a nezávislé poskytovatele cloudových služeb se sídlem v EU – trend často označovaný jako „repatriace cloudu“.

Repatriace cloudu a návrat kontroly

Analytici zdůrazňují, že repatriace neznamena odmítnutí cloudu, ale spíše přenastavení očekávání. Organizace chtějí výhody cloudu, ale bez závislosti na zahraničních jurisdikcích nebo předplatném, jehož podmínky se mohou kdykoli změnit. Výzvou je přitom vybudovat či rozšířit infrastrukturu tak, aby byla finančně realistická a zároveň splňovala požadavky na suverenitu.

Jedním z nejčastěji přehlížených faktorů je licencování – zejména trvalé (perpetuální) licence Microsoftu, včetně těch získaných na trhu se sekundárním softwarem. Trvalé licence dávají organizacím dlouhodobá práva k užívání bez vazby na jediného cloudového dodavatele a bez nutnosti pravidelně obnovovat předplatné. Fungují i při změně rozpočtu, ukončení smlouvy nebo změně licenčního modelu.

Trvalé licence základem „suverénního balíčku“

U operačních systémů, produktivních nástrojů a serverových platforem umožňují trvalé licence nasazení na vlastních serverech, v lokálním datacentru nebo v cloudu umístěném v EU a podléhající evropské jurisdikci. Tím vzniká tzv. „suverénní balíček“: hardware v EU, hosting v EU, data v EU a softwarová práva, která zůstávají organizaci bez ohledu na rozhodnutí dodavatele.

Trvalé licence ze sekundárního trhu tento přístup výrazně zlevňují. Veřejné instituce, univerzity či nemocnice tak mohou budovat robustnější infrastrukturu, aniž by velkou část rozpočtu pravidelně pohltilo obnovování předplatného. Sekundární software navíc podporuje cirkulární ekonomiku, což je v souladu s prioritami EU v oblasti udržitelnosti: licence lze opakovaně využívat bez „spotřeby“ a bez zbytečného plýtvání.

BYOL a svoboda volby infrastruktury

Model Bring-Your-Own-License (BYOL) flexibilitu ještě posiluje. Pokud to licenční podmínky umožňují, organizace mohou trvalé licence využívat napříč různými infrastrukturami – on-premise, v soukromém cloudu nebo v regionálním suverénním cloudu EU – bez nutnosti návratu do uzavřeného ekosystému.

To je důležité zejména ve střední a východní Evropě, kde veřejné instituce čelí přísným pravidlům

veřejných zakázek, požadavků na umístění dat a zároveň výrazným rozpočtovým limitům. V praxi proto často spolupracují se specializovanými licenčními partnery, jako je Forscope, kteří pomáhají ověřit proveditelnost BYOL, vyložit podmínky dodavatele a zajistit plný soulad s pravidly EU. V tomto kontextu se sekundární trvalé licence stávají nejen cestou k úsporám, ale i nástrojem suverenity, který mění infrastrukturní strategii z modelu závislosti na model svobody volby.

„Licencování softwaru už není provozní volbou. Je to strategické rozhodnutí, které přímo ovlivňuje suverenitu, odolnost i kontrolu nákladů. Trvalé licence, zejména v kombinaci se sekundárním trhem, dávají organizacím svobodu rozhodovat, kde budou data uložena, jak budou infrastrukturu rozvíjet a jak budou plánovat na další desetiletí. Nejde o odmítnutí cloudu, ale o to, aby Evropa mohla budovat cloud podle svých pravidel,“ říká **Jakub Šulák, zakladatel a CEO společnosti Forscope.**

<https://www.phoenixcom.cz/press/datova-suverenita-v-eu-muze-k-ni-pomoci-sekundarni-software>